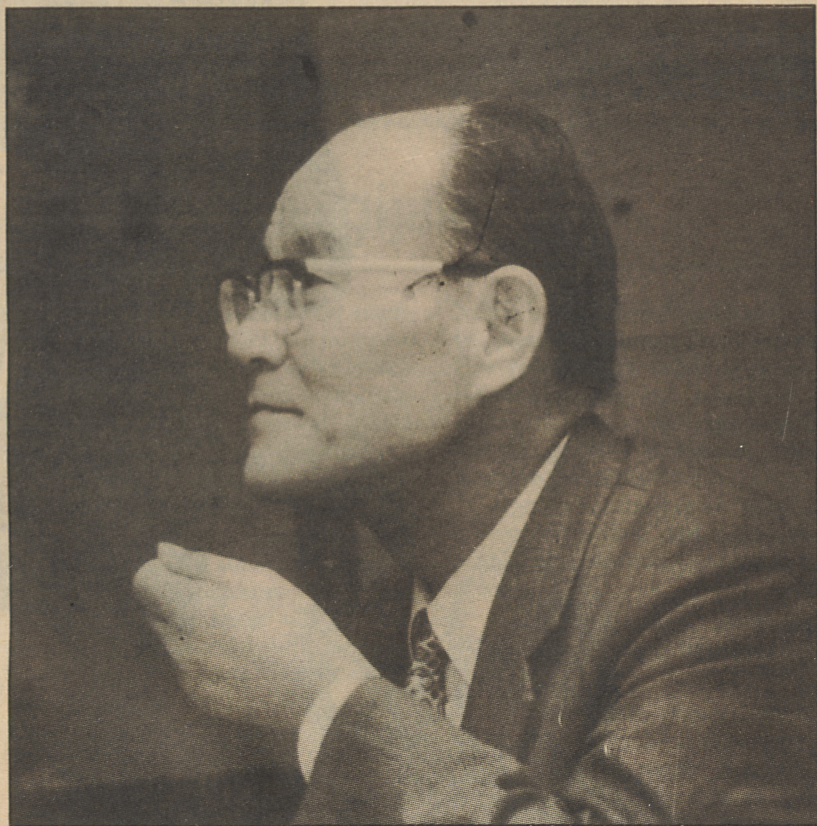

Eesti teadus hieroglüüfides

Augustis viibis Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi kutsel meie vabariigis Jaapani Agrometeoroloogia Seltsi president, Ochanomizu Ülikooli keskkonnateaduste professor Zenbei Uchijima. Kolmel päeval külastas ta ka Tartu kolleege, kellega tal on olnud tihedad sidemed üle veerandsaja aasta.

□ Prof. Zenbei Uchijima.

Tõravere observatooriumis pidas prof. Uchijima loengu «Jaapani agrometeoroloogia probleemid».

125-miljonilist elanikkonda toita pole Jaapanis olnud kerge. Põldude all on vaid 14% maast, enamik on metsade all (67%). Jaapanit on viimase 2300 aasta kestel tabanud 336 näljaperioodi, mille on põhjustanud ilmastikuolud. Jaapani kliima eripära on tingitud saarestiku asukohast (vulkaaniline aluspõhi, ulatus põhjast lõunasse üle 2000 km, külmade ja soojade hoovuste mõju, suvised taifuunid, talvised külmalained Siberist jne.).

Vaatamata kõigele on Jaapan saavutanud põllumajanduses suurt edu. Viimase saja aasta jooksul on põhilise toiduvilja – riisi – keskmine saagikus kasvanud üle kahe korra (25–lt 50 tsentnerile hektarilt). Paljudel aastatel kahanes saagikus aga lausa katastroofiliselt. See lisas huvi uurida ilma ja saagikuse sõltuvust.

Prof. Uchijima on ülemaailmselt tuntud teadlane agrometeoroloogia, produktsiooni- ja globaalökoloogia alal. Tema ja ta kaastöötajad on koostanud Jaapani agrokliimatiliste ressurside atlase, samuti on ta arvutanud kogu

maismaa taimkatte potentsiaalse produktsiooni (136×10^9 tonni kuivainet aastas), millest inimesed praegu kasutavad umbes 60%.

Kõrge põllunduskultuuriga maadel on kõrge ka agrometeoroloogia tase, märkis Z. Uchijima. Jaapani teadlased on oma uurimustes kasutanud laialdaselt ka teiste maade teadlaste tulemusi. Prof. Uchijima on tõlkinud jaapani keelde kuus raamatut inglise keelest ning 21 raamatut vene keelest, neist 5 on J. Rossi ja H. Toominga koolkondade tööd. Selle tulemusena on Eesti biogeofüüsikute ja ökoloogide tööd hästi tuntud ka Jaapanis.

Teenete eest Eesti teaduse tulemuste propageerimisel Jaapanis andis Eesti Loodusuurijate Seltsi asepresident Mati Martin Tõraveres prof. Uchijimale üle Eesti Loodusuurijate Seltsi auliikme diplomi.

Prof. Uchijima tegi ringkäigu Tõravere observatooriumis, külastas aktinomeetriaajaama, mis on nüüd arvatud maailma 27 baasajaama hulka, samuti Tartu Ülikooli biofüüsika laborit, TÜ Geograafia Instituuti ning Loodusuurijate Seltsi.

AIN KALLIS